

Asia: VN/16357/2020

Lausuntopyyntö julkisen hallinnon tiedon laatukriteereistä

Laatukriteerikokonaisuus ja sen vaikuttavuus

Miltä laatukriteerikokonaisuus vaikuttaa?

Tiedon laatukriteerit ja mittaristo on kokonaisuutena kattava ja auttaa sekä tiedon tuottajia että käyttäjiä arvioimaan tiedon laatua. Laatukriteerit ja mittaristo on kuvattu ja selitetty selkeästi. Niiden laaja käyttöönotto julkishallinnossa parantaisi sekä tietoaineistojen hyödynnettävyyttä että tietopalvelujen käytettävyyttä.

Kirkkohallitus on kuitenkin kiinnittänyt huomiota siihen, että laatutiedon viestintä- ja jakeluratkaisut eivät sisälly tähän kokonaisuuteen. Tärkeää olisi kuitenkin, että ymmärrys tiedon käytöstä ja käytettävyydestä olisi olemassa jo tietoa kerätessä ja sen katsottaisiin sisältyvän koko laatuprosessiin.

Kuinka hyvin laatukriteerit ja mittarit tukevat yhteismitallista tiedon laadun tunnistamista ja siitä keskustelemista julkishallinnossa?

Ehdotus antaa hyvän pohjan tarkastella julkishallinnon tiedon laatua, ja yksittäinen organisaatiokin voi sitä hyödyntää, vaikka tavoitteena onkin ollut tarjota työväline erityisesti tietojen vaihtoon. Esimerkiksi tiedolla johtamisen hankkeet keskittyvät monesti tiedon tuotannon, prosessien ja käytön kuvauksiin, mutta erittäin hyödyllistä voisi olla ottaa omaksi näkökulmakseen tiedon laatu dokumentissa kuvatun kriteeristön ja mittariston mukaisesti.

Missä yhteyksissä laatukriteeristön mukainen yhteinen tiedon laadun tunnistaminen ja määrittely tukisi julkishallinnon tiedon hyödyntämistä ja avaamista?

-

Miten hyvin laatukriteeristö ja mittaristo toimisi tiedon laadun parannuksen tukena pidemmällä tähtäimellä?

-

Tiedon käyttäjän tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien kokonaisuus vaikuttaa tiedon käyttäjän näkökulmasta?

Tiedon käyttäjälle kokonaisuus antaa hyvät mahdollisuudet arvioida tiedon laatua kriteerien ja mittarien pohjalta. Ne myös auttavat arvioimaan, onko tieto käyttäjän käyttötarkoitukseen nähden oikeanlaista. On kuitenkin huomattava, että usein käyttäjä hakee tietoa sieltä mistä se saadaan, ja varsinaista tiedon laadulla kilpailua ei ole juurikaan olemassa julkishallinnossa. Näin ollen tiedon käyttäjän näkökulmasta kriteerit ja mittaristo voivat olla enemmän teoreettinen malli kuin varsinainen työkalu.

Tutkimusaineistoissa tulee ajoittain epäselvyyksiä tiedon käyttömahdollisuuksista erilaisiin tutkimuksiin (opiskelu, itsenäinen tutkimus jne.). Uuden tietosuoja-asetuksen tarkempi suhteuttaminen käyttöoikeuksiin (ja ehtoihin, joilla tutkimusaineistoja voidaan jakaa) on hyvä olla kriteereissä mahdollisimman selkeästi esillä.

Myös saavutettavuus on keskeinen kysymys tiedon kuvaamisen kriteereissä: jos tieto on suunnattu väestölle, huomioidaanko käyttäjien aisti- ym. rajoitteet.

Tuottaako se riittävän kuvan yksittäisen tietoaineiston laadusta sen käyttäjän tueksi?

-

Tiedon tuottajan tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon avaamisen yhteydessä vaikuttaisi tiedon tuottajan näkökulmasta?

Laatukriteerien ja mittariston käyttöönotto vahvistaisi tiedon tuottajan asiantuntemusta ja osaamista sekä edesauttaisi näkemään mahdolliset puutteet tiedon laadussa. Todennäköisesti myös tietopalvelujen laatu paranisi. Monet dokumentissakin mainitut mittarit saattavat olla julkishallinnon organisaatiossa tiedosta vastaavan henkilön hallussa taikka ne on otettu huomioon eri tietojärjestelmiä kehitettäessä (loki- ja metatiedot), mutta niitä ei ole kuvattu riittävällä tavalla.

Mitä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon tuottajan näkökulmasta edellyttäisi?

Laatukriteerien ja mittarien entistä laajemmalla ja selkeämmällä käyttöönotolla ei näyttäisi olevan mitään erityisiä esteitä julkishallinnossa. Pienissä organisaatioissa ongelmaksi saattaa kuitenkin muodostua resurssien vähäisyys.

Tiedon laadun kuvaukset olisi mahdollista liittää myös osaksi julkisia tietopalveluja, siten että kuka tahansa käyttäjä voisi tutustua niihin arvioidessaan tietojen tarkoituksenmukaisuutta omiin tarpeisiinsa. Tiedon tuottajan näkökulmasta laatukriteerien ja mittarien käyttöönottoa helpottaa

dokumentinkin mukaan suunnitelmissa oleva selkeä ohjeistus ja käyttösuunnitelma laatukriteerien ja mittariston muodostamalle kokonaisuudelle.

Laatukriteeristön ja mittariston hallinta

Millaiset tehtävät ovat mielestäsi laatukriteeristöä ja mittaristoa ylläpitävän ja kehittävän tahon tärkeimmät tehtävät?

Kehikko on hyvä, joten tärkeintä on kehittää ja päivittää mittaristoa tarvittaessa. Eri tietoaineistojen laadun vertaisarviointi olisi erittäin kiinnostavaa ja sopisi hyvin verkostotoiminnan osaksi.

Minkälaista tukea ja koordinaatiota odotat tältä taholta?

-

Millainen verkostotoiminta edistäisi laatukriteeristön ja mittariston käyttämistä ja kehittämistä parhaiten?

-

Pihlaja Pirjo
Kirkkohallitus - Virastokollegio